

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/15/2024
Identifikačné číslo spisu:	1108227645
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1108227645.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. V., bývajúceho v F. č. XX, XXXX J., U., zastúpeného JUDr. Lenkou Senčákovou, advokátkou, Košice, Európska trieda 9, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej konaná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, IČO: 00166073, o náhradu škody, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. BI-8C/147/2008 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/147/2008), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. augusta 2019 sp. zn. 5Co/132/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej proti žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) (v poradí prvým) rozsudkom z 2. júla 2010 č. k. 8C/147/2008-350 vo výroku I. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 289.363,57 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8, 5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo výroku II. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo výroku III. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku IV. rozhodol, že o trovách konania rozhodne súd samostatným rozhodnutím až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

1.1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu i žalovanej (v poradí prvým) rozsudkom z 18. júna 2012 sp. zn. 3Co/78/2011 odvolacie konanie o odvolaní žalobcu zastavil, späťvzatie žaloby v časti 6.189,82 eura pripustil, rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 6.189,82 eura a konanie v tejto časti zastavil, žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania v časti, v ktorej bolo odvolacie konanie zastavené a v časti, ktorou bolo konanie ohľadom sumy 6.189,82 eura zastavené, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 738,10 eura s príslušenstvom a vo zvyšku rozsudok zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie

konanie.

1.2. Okresný súd Bratislava I (v poradí druhým) rozsudkom z 30. júna 2015 č. k. 8C/147/2008-791 vo výroku I. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.991,64 eura ako náhradu škody na zdraví spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo výroku II. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 252.350,87 eura ako náhradu škody za stratu na zárobku spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo výroku III. žalobu vo zvyšnej časti zamietol, vo výroku IV. zastavil konanie o návrhu v časti príslušenstva z nemajetkovej ujmy a vo výroku V. rozhodol, že o trovách konania rozhodne súd samostatným rozhodnutím až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

1.3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“), v poradí druhým rozhodnutím, na odvolanie žalobcu i žalovanej uznesením z 31. januára 2017 sp. zn. 5Co/136/2016 zrušil druhý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd odôvodnil zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie jeho nepreskúmateľnosťou, keď výroky rozsudku nekorešpondovali s jeho odôvodnením a odôvodnenie druhého rozsudku súdu prvej inštancie je totožné s odôvodnením jeho prvého rozsudku.

2. Okresný súd Bratislava I (v poradí tretím) rozsudkom z 11. januára 2018 č. k. 8C/147/2008-868 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 29. mája 2018 č. k. 8C/147/2008-907 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.991,64 eura predstavujúcu nárok na náhradu škody na zdraví titulom rozhodnutia o väzbe a nezákonného rozhodnutia spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 eur titulom rozhodnutia o väzbe, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, žalobu žalobcu vo zvyšnej časti zamietol, určil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania a konanie o návrhu v časti príslušenstva z nemajetkovej ujmy zastavil.

2.1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 30. 08. 2007 domáhal proti žalovanej zaplatenia náhrady škody 5.082.847 Sk (168.719,61 eura), nemajetkovej ujmy 1.000.000 Sk (33.193,92 eura) a platenia mesačnej renty od 01. 09. 2007 vo výške 142.002,97 Sk (4.713,64 eura), a to podľa zákona č. 58/1969 Zb. Počas celého konania súd pripustil tri zmeny žaloby. Tretiu (ostatnú) zmenu žaloby uvedenú v odseku 9 tohto rozsudku, súd pripustil na pojednávaní dňa 30. 06. 2015 (čl. 774, 776 spisu), tak že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.991,64 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, sumu 252.350,87 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur, sumu 35.020,96 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia.

2.2. Súd prvej inštancie na vec aplikoval ustanovenia § 1 ods. 1, § 2, § 5 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej aj „zákona o zodpovednosti za škodu“). Žalobca sa nároku na náhradu škody na zdraví (vo výške 1.991,64 eura spolu s úrokom z omeškania 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia) domáha titulom rozhodnutia o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. a titulom nezákonného rozhodnutia podľa ustanovenia § 1, § 3, § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., ktorým je podľa žalobcu, s poukazom na právny názor vyslovený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, uznesenie o vznesení obvinenia. Žalobca v tejto časti uplatneného nároku uviedol, že dlhotrvajúce trestné stíhanie (od 27. 01. 1999 do 30. 08. 2006) a jeho pobyt vo väzbe (od 26. 01. 1999 do 09. 09. 1999), malo za následok poškodenie jeho duševného zdravia. Poškodenie zdravia žalobca preukazoval najmä listinným dôkazom znaleckým posudkom znalkyne Y., odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, č. 19/2007 z 09. 08. 2007, ktorý žalobca predložil spolu so žalobou. Znalkyňa, s ohľadom na trvalé následky poškodenia zdravia, ohodnotila žalobcove poškodenie zdravia na 1.000 bodov, čo predstavuje sumu 1.991,64 eura. Žalovaná v tejto časti žaloby namietala, že žalobca nemá právo na náhradu škody titulom rozhodnutia o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., pretože si väzbu žalobca zavinil sám. Žalovaná ďalej namietala dôveryhodnosť listinného dôkazu znaleckého posudku znalkyne Y. č. 19/2007 zo dňa 09. 08. 2007, pretože znalkyňu za účelom vyhotovenia znaleckého posudku objednal sám žalobca, čím sa stala znalkyňa nedôveryhodná a nedôveryhodným sa stal následne i samotný listinný dôkaz, ktorý znalkyňa

vyhotovila. Poukazovala na to, že poškodenie zdravia žalobcu bolo znalkyňou bodovo ohodnotené v maximálnej možnej miere (200 až 1.000 bodov). Žalovaná ďalej namietala i nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi vznikom tejto škody a žalobcom uvádzanými titulmi, na základe ktorých sa domáha náhrady škody. Žalovaná ďalej namietala, že už pred vznesením obvinenia žalobcovi a vzatím do väzby, mal žalobca zdravotné problémy.

2.3. Súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom uvedeným v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, počas konania zisťoval príčinnú súvislosť medzi trestným konaním, výkonom väzby a poškodením zdravia žalobcu. Súčasne súd prvej inštancie vypočul ako svedkyňu znalkyňu Y. V. L., ktorá na objednávku žalobcu vyhotovila znalecký posudok č. 19/2007 zo dňa 09. 08. 2007, k tomu, ako je možné s časovým odstupom 8 rokov od výkonu väzby žalobcu diagnostikovať vážnu duševnú poruchu vzniknutú pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií. Súd pri uvedenom nároku, ktorého sa domáha žalobca, má za to, že je dôvodný titul rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., pretože na žalobcovi bola vykonaná väzba od 26. 01. 1999 do 09. 09. 1999 a bol spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 2T/61/1999 zo dňa 26. 06. 2006, právoplatným dňa 30. 08. 2006, oslobodený. Súd námietku žalovanej, že žalobca nemá právo na náhradu škody titulom rozhodnutia o väzbe s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. pretože si väzbu žalobca zavinil sám, na základe vykonaného dokazovania ustálil ako nedôvodnú. Žalobca bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 3Nt/3/1999 zo dňa 28. 01. 1999, a to z dôvodu uvedeného v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (kolúzna väzba, pôsobenie na svedkov), v spojení s opravným uznesením č. k. 3Nt/3/99 zo dňa 09. 03. 1999. Proti tomuto uzneseniu o vzatí do väzby podal žalobca sťažnosť ktorá bola Krajským súdom v Bratislave uznesením č. k. 6Nto/49/1999-51 zo dňa 19. 04. 1999 zamietnutá. Uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 3Nt/686/1999 zo dňa 17. 05. 1999 súd vyhovel návrhu príslušného prokurátora a rozšíril tzv. väzobné dôvody o dôvody uvedené v ustanovení § 67 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku (úteková a pokračovacia väzba). Okresný súd Bratislava III uznesením č. k. 2T/61/1999 zo dňa 21. 07. 1999, právoplatným dňa 09. 09. 1999 vo vzťahu ku žalobcovi, prepustil žalobcu z väzby na slobodu. Z odôvodnenia tohto uznesenia súd zistil, že po oboznámení sa so spisovým materiálom dňa 20. 05. 1999 požiadal žalobca o prepustenie z väzby a ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby podal písomne dňa 30. 06. 1999. Trestný súd v odôvodnení tohto prepúšťajúceho uznesenia uviedol, že zo spisu bolo zrejmé, že žalobca má trvalý pobyt v Slovenskej republike. Ak má žalobca súčasne povolený pobyt i vo U. tak orgánu činnému v trestnom konaní nič nebráni, aby žalobcovi ako občanovi trestne stíhanému odňal pas a ďalšími úkonmi prostredníctvom colných orgánov jeho vycestovaniu zabránili. Žalobca nemal pokus skrývať sa alebo ujsť, aby sa vyhol trestnému stíhaniu, teda dôvod väzby je založený na ničím nepodloženom predpoklade. V odôvodnení tohto uznesenia je ďalej uvedené, že trestná vec bola vyšetrovateľom ukončená dňa 20. 05. 1999, teda v čase vydania tohto uznesenia, podľa názoru súdu, nie je daný dôvod väzby podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Obžalovaní, svedkovia boli vypočutí, vo výpovediach obžalovaných nie sú spory. Súd ďalej v odôvodnení uznesenia uviedol, že pozadie trestnej činnosti je nepochybne vysoko spoločensky nebezpečné. Toto sa však v rámci prípravného konania nevyšetřilo čo je zrejme z právnej kvalifikácie konania žalobcu a dokumentačného materiálu. Ak by sa prípravné konanie vyvíjalo v naznačenom smere, súd by neuvažoval a neprepustil žalobcu z väzby. Zo spisu nevyplyva dôvod väzby u žalobcu, že bude v trestnej činnosti pokračovať. Ide o ojedinelé špecifikum predmetnej trestnej činnosti, ktoré nezakladá obavu z pokračovania. Z vyššie uvedených skutočností uvedených v odôvodnení prepúšťajúceho uznesenia súd ustálil (vychádzajúc iba z obsahu všetkých trestných vyššie uvedených uznesení a nie z dokazovania realizovaného v tomto civilnom konaní), že dôvodný od začiatku vzatia do väzby bol dôvod tzv. kolúznej väzby, zatiaľ čo ostatné dva dôvody vyhodnotil samotný trestný súd ako nedôvodné. Vzhľadom na tieto skutočnosti, súd s poukazom na ustálenie dôvodnosti dôvodov väzby podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku, vyhodnotil, že námietka žalovanej, že žalobca nemá právo na náhradu škody titulom rozhodnutia o väzbe s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., pretože si väzbu žalobca zavinil sám, je nedôvodná. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil súd námietku žalovanej o nedôveryhodnosti listinného dôkazu znaleckého posudku znalkyne Y. z dôvodu, že znalkyňa za účelom vyhotovenia znaleckého posudku si objednal sám žalobca, čím sa stala znalkyňa nedôveryhodná a nedôveryhodným sa stal následne i samotný listinný dôkaz, ktorý znalkyňa vyhotovila. Skutočnosť, že znalkyňa za účelom

vyhotovenia tohto listinného dôkazu oslovil sám žalobca, sama o sebe automaticky, nezakladá nedôveryhodnosť žalobcom vybratej znalkyne a následne i nedôveryhodnosť ňou vyhotoveného znaleckého posudku. Žalovaný, toto svoje tvrdenie, ktorým rozporuje tento listinný dôkaz však počas celého konania žiadnym spôsobom nepreukázal (napr. žalobca si vybral znalkyňu, pretože je jej príbuzný, priateľ, pozná ju atď...). Predmetný znalecký posudok predstavuje, tak ako to uvádzal žalovaný, listinný dôkaz predložený žalobcom. Nejde o znalecký posudok ako výsledok znaleckého dokazovania nariadeného súdom, ani o súkromný znalecký posudok podľa ustanovenia § 209 Civilného sporového poriadku. Žalovaná mala možnosť posudok spochybniť (napr. mohla sama predložiť súkromný znalecký posudok, mohla navrhnúť znalecké dokazovanie realizované súdom), čo však žalovaná neurobila. Žalobca sa tohto nároku domáhal i titulom nezákonného rozhodnutia podľa ustanovenia § 1, § 3, § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., ktorým je podľa žalobcu, s poukazom na právny názor vyslovený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, uznesenie o vznesení obvinenia. Súd prvej inštancie, s poukazom na právny názor uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, na strane 5, uvádza, rovnako ako odvolací súd, že v danej veci formálne nedošlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia proti žalobcovi príslušným orgánom. Podľa ustálenej judikatúry, podľa ktorej pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo/15/2009). Takýto záver sa uplatní aj v prípade, že obžalovaný bol právoplatným rozsudkom oslobodený spod obžaloby, ako tomu bolo u žalobcu v prejednávanej veci a nie je žiadny dôvod pre to, aby sa v prípade oslobodenia spod obžaloby vyvodzovali pre účely náhrady škody odlišné závery ako v prípade zastavenia trestného stíhania. Súd prvej inštancie, s poukazom na záver uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, ustálil, že nezákonným rozhodnutím v prejednávanej veci je uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi, a oslobodzujúci rozsudok v trestnej veci vedenej proti žalobcovi má teda rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Keďže súd prvej inštancie ustálil, oba tituly, na základe ktorých sa žalobca domáha tohto nároku, ako dôvodné, vyhodnocoval ďalej i ďalšie zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nimi. Žalobca počas konania preukazoval poškodenie zdravia žalobcu ako dôsledok väzby a celého trestného stíhania (listinným dôkazom) znaleckým posudkom znalkyne Y., odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, č. 19/2007 z 09. 08. 2007 a výsluchom tejto znalkyne ako svedkyne. Podľa súdu, súhlasne s názorom žalobcu, zo záverov uvedených v znaleckom posudku a z výsluchu uvedenej znalkyne, ktoré súd považuje za smerodajné dôkazy v tejto časti žaloby, vyplýva, že k vzniku duševnej poruchy u žalobcu došlo v priamej kauzálnej súvislosti s trestným stíhaním a jeho pobytom vo väzbe a toto poškodenie zodpovedá položke 253 - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií, žiadny iný zdroj poškodenia zdravia žalobcu nebol počas konania žalovanou jednoznačne preukázaný (napr. už pred vzatím do väzby existujúce zdravotné problémy, osobné problémy). Znalkyňa vyhodnotila zdravotný stav žalobcu a jeho poškodenie v tomto listinnom dôkaze a vo svojom výsluchu. Znalkyňou uvádzané skutočnosti týkajúce sa poškodenia zdravia žalobcu predstavujú odborné skutočnosti, na preskúmanie ktorých by súd musel mať odborné znalosti, čo nemá. Preto akékoľvek pochybnosti o týchto skutočnostiach mohla žalovaná spochybniť alebo vyvrátiť rovnako iba odbornými skutočnosťami založenými na odborných znalostiach, a nie iba na všeobecnom spochybnení tohto listinného dôkazu. Vzhľadom na trvalé následky poškodenia zdravia ohodnotila znalkyňa žalobcove poškodenie zdravia na 1.000 bodov, čo predstavuje maximálne bodové ohodnotenie tejto položky. Keďže podľa ustanovenia § 7 ods. 1 príslušnej vyhlášky je hodnota jedného bodu 60 Sk (1,99 eura), po prepočte, tak predstavuje nárok žalobcu v tejto časti žaloby sumu 1.991,64 eura. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tak súd tento nárok žalobcovi priznal v celom rozsahu a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.991,64 eura predstavujúcu nárok na náhradu škody na zdraví titulom rozhodnutia o väzbe ako nezákonného rozhodnutia spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

2.4. Nárok na náhradu škody predstavujúcej stratu na zárobku počas výkonu väzby od 26. 01. 1999 do 09. 09. 1999. Žalobca sa tohto nároku vo výške 35.020,96 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške

8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia, domáhal titulom rozhodnutia o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. má žalobca právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, pretože bol spod obžaloby oslobodený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 2T/61/1999 zo dňa 26. 06. 2006, právoplatným dňa 30. 08. 2006.

2.5. Žalobca uviedol, že v čase od 26. 01. 1999 do 09. 09. 1999 (226 dní) bol vo väzbe. Jeho denná strata na zárobku, keďže počas výkonu väzby nemohol pracovať, podľa žalobcu predstavovala sumu 226,47 CHF, čo v prepočte na eura predstavuje sumu 154,96 eura. Strata na zárobku za jeho celý pobyt vo väzbe tak podľa žalobcu predstavuje sumu 41.217,54 CHF, čo v prepočte na eura predstavuje sumu 35.020,96 eura. Žalobca v tejto časti žaloby uvádzal, že škoda mu vznikla tým, že počas výkonu väzby nemohol pracovať, nemohol za prácu dostať mzdu, nemohol vykonávať akúkoľvek pracovnú inú činnosť, na základe ktorej by získal nejaký príjem. Ďalej uvádzal, že pred začatím trestného stíhania dňa 27. 01. 1999 a vzatím do väzby dňa 26. 01. 1999 žil vo U., nevykonával tam živnostenskú činnosť, ani tam žiadnym právnym spôsobom nepodnikal, nebol zamestnaný v pracovnom, ani inom pomere. V Slovenskej republike v spoločnosti E. bol spoločník a konateľ, ale pre nezhody so spoločníkom z nej vystúpil. Papierovo bol síce vo firme kým nezanikla, avšak v skutočnosti v nej nevyvíjal žiadnu činnosť. Žalovaná v tejto časti žaloby namietala, že žalobca nemá právo na náhradu škody titulom rozhodnutia o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., pretože si väzbu žalobca zaviniť sám. V tejto časti žaloby, súd rovnako ako v odseku 26 tohto rozhodnutia, s rovnakou právnou argumentáciou, uvádza, že táto námietka žalovanej je nedôvodná. Súd má za to, že titul rozhodnutie o väzbe, na základe ktorého sa žalobca domáha proti žalovanej zaplatenia tohto nároku, je dôvodný. Žalovaná v tejto časti žaloby ďalej namietala, že vychádzajúc z ustanovenia § 21 zákona č. 58/1969 Zb. a ustanovenia § 445 Občianskeho zákonníka sa pri výpočte straty na zárobku vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý dosiahol pred poškodením. Pri náhrade ušlého príjmu osoby, ktorá bola vo väzbe sa vychádza zo stavu, aký tu bol pred poškodením, pred vzatím do väzby, lebo tým okamžikom poškodený začal strácať príjem, čím mu vznikla škoda. Podľa žalovanej je potrebné pri stanovení výšky tohto nároku vychádzať z priemerného zárobku, ktorý poškodený žalobca dosahoval pred vznikom škody. Žalovaná poukazovala na to, že žalobca celý rok 1998 a v januári 1999 (vzatý do väzby bol 26. 01. 1999) nemal žiadny príjem, zárobok, preto žalobu v tejto časti považovala za nedôvodnú. Podľa prvého zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, súd prvej inštancie mal najprv ustáliť, či žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. a až následne porovnať zárobok, ktorý žalobca dosahoval pred vzatím do väzby, teda v roku 1998, so zárobkom, ktorý dosahoval po prepustení z väzby, teda po 09. 09. 1999. Súd na základe vykonaného dokazovania ustálil, súladne s názorom žalovanej, že žalobca celý rok 1998 a v januári 1999 (vzatý do väzby bol 26. 01. 1999) nemal žiadny zárobok, dokonca ho nemal od októbra 1997. Túto skutočnosť uvádzal i samotný žalobca, pričom žiadal, aby súd do zárobku, ktorý žalobca dosahoval pred vzatím do väzby pojal sumu 200.000 CHF, ktorú mohol žalobca zarobiť ako odmenu na základe v januári 1999 nakontrahovaných sponzorských zmlúv, avšak k ich realizovaniu nedošlo, pretože bol vzatý do väzby. Po prepustení z väzby dňa 09. 09. 1999 sa vrátil do U., kde sa snažil začleniť do pracovného života. Od novembra 1999 pracoval v spoločnosti X., kde však pre vážne zdravotné problémy musel prestať pracovať a od 19. 09. 2003 prestal úplne pracovať, bol úplne práceneschopný a bol odkázaný na sociálnu výpomoc od U. obecného úradu, ktorú poberal až do priznania invalidného dôchodku od 01. 05. 2005. Podľa názoru súdu, súhlasne s názorom žalovanej, pri stanovení výšky tohto nároku je potrebné vychádzať z priemerného zárobku, ktorý žalobca ako poškodený dosahoval pred vznikom škody. Keďže súd prvej inštancie ustálil, titul, na základe ktorého sa žalobca domáha tohto nároku, ako dôvodný, vyhodnocoval ďalej i ďalšie zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi. Keďže súd na základe vykonaného dokazovania nezistil, že by žalobca pred vznikom škody mal nejaký zárobok, alebo akýkoľvek iný príjem, a to preukázateľne od jesene 1997 a žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal akýkoľvek zárobok v čase pred vznikom škody, súd považuje zákonný predpoklad - vznik škody za nedôvodný, a preto žalobu v tejto časti zamietol. Súd má za to, že do zárobku, ktorý žalobca dosahoval pred vzatím do väzby nie je možné pojať sumu 200.000 CHF, ktorú mohol žalobca zarobiť ako odmenu na základe v januári 1999 nakontrahovaných sponzorských zmlúv, tak ako to uvádzal žalobca, pretože tu nejde o konkrétny existujúci zárobok, príjem, ale o virtuálny ušlý zisk, ktorý tak nemôže predstavovať reálny finančný zdroj, z ktorého by mohol súd vychádzať pri

výpočte straty na zárobku ako príjmu poškodeného, ktorý dosahoval poškodený pred poškodením.

2.6. Nárok na náhradu škody predstavujúcej stratu na zárobku od 01. 04. 2005 (dátum od kedy bol žalobcovi priznaný čiastočný invalidný dôchodok U. Sociálnou poisťovňou) až do 01. 01. 2010 (od 01. 01. 2010 si žalobca tento nárok uplatnil na tunajšom súde samostatnou žalobou). Žalobca sa tohto nároku dovoľával vo výške 252.350,87 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto sumy od 01. 03. 2008 až do zaplatenia. Žalobca sa tohto nároku domáhal titulom nezákonného rozhodnutia podľa ustanovenia § 1, § 3, § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., ktorým je podľa žalobcu, s poukazom na právny názor vyslovený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, uznesenie o vznesení obvinenia. Súd prvej inštancie, s poukazom na právny názor uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, na strane 5, uvádza, rovnako ako odvolací súd, že v danej veci formálne síce nedošlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia proti žalobcovi príslušným orgánom, ale podľa ustálenej judikatúry, podľa ktorej pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo/15/2009). Takýto záver sa uplatní aj v prípade, že obžalovaný bol právoplatným rozsudkom oslobodený spod obžaloby, ako tomu bolo u žalobcu v prejednávanej veci a nie je žiadny dôvod pre to, aby sa v prípade oslobodenia spod obžaloby vyvodzovali pre účely náhrady škody odlišné závery ako v prípade zastavenia trestného stíhania. Súd prvej inštancie, s poukazom na záver uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, ustálil, že nezákonným rozhodnutím v prejednávanej veci je uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi, a oslobodzujúci rozsudok v trestnej veci vedenej proti žalobcovi má teda rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Žalobca odôvodňoval tento nárok tým, že v dôsledku celého trestného konania došlo k jeho invalidizácii, následkom ktorej tak nemohol pracovať a vznikla mu tým škoda predstavujúca stratu na zárobku. Žalobca v tejto časti žaloby uvádzal, že po prepustení z väzby dňa 09. 09. 1999 sa vrátil do U., kde od novembra 1999 pracoval v spoločnosti X., kde však pre vážne zdravotné problémy musel prestať pracovať a od 19. 09. 2003 prestal úplne pracovať, pretože bol práceneschopný a bol odkázaný na sociálnu výpomoc od U. obecného úradu, ktorú poberal až do priznania invalidného dôchodku. Žalobca však žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že zdravotné problémy, ktoré v danom čase mal, a ktoré ho nakoniec doviedli k invalidite, vznikli alebo sa zintenzívnili pod vplyvom trestného konania alebo väzby. Naopak, z rozhodnutia U. Sociálnej poisťovne vyplýva, že obmedzenia pri vykonávaní pôvodnej práce má žalobca až od apríla 2004 a nie po návrate z väzby 09. 09. 1999 a v nasledujúcich rokoch. A z výpočtov príjmu samotného žalobcu vyplýva, že v rokoch 2000 až 2003 dosiahol príjmy, ktoré nemal pred trestným konaním a vzatím do väzby. Sociálna poisťovňa kantónu A., rozhodnutím zo dňa 05. 10. 2005 od 01. 04. 2005 uznala žalobcu za čiastočného invalidného dôchodcu, stupeň invalidného poistenia mu bol určený na 55 %, a to z dôvodu zdravotných problémov - psychické problémy, artróza na pravej nohe, problémy s chrbticou. V tejto časti žalovaná namietala, že z tohto rozhodnutia nevyplýva, že by zdravotné problémy, ktoré viedli k čiastočnej invalidizácii žalobcu boli dôsledkom trestného konania. Po oboznámení sa s týmto listinným dôkazom, má súd za to, že táto námietka žalovanej je dôvodná. Zo znenia tohto rozhodnutia, ani zo žiadneho ďalšieho dôkazu predloženého žalobcom počas konania jednoznačne nevyplýva, že by zdravotné dôvody, pre ktoré sa žalobca stal invalidným boli dôsledkom trestného konania. Sociálna poisťovňa kantónu A., U., rozhodnutím zo dňa 05. 10. 2005 priznala žalobcovi čiastočný invalidný dôchodok vo výške 424 CHF mesačne od 01. 04. 2005. Sociálna poisťovňa súčasne uviedla, že od apríla 2004 žalobca bol pri výkone svojej práce ako správca bytového domu, z dôvodu zdravotných problémov, obmedzený. Sociálna poisťovňa mu odporučila z medicínskeho hľadiska činnosť so stredne ťažkým fyzickým zaťažením, prácu bez dlhšieho kľáčania, zohýbania kolien, dlhšej chôdzi po nerovnom povrchu, po schodoch. Žalobca ďalej uvádzal, že dňa 03. 05. 2007 si v slovenskej Sociálnej poisťovni uplatnil nárok na invalidný dôchodok z dôvodu poškodenia jeho zdravia. Sociálna poisťovňa o jeho žiadosti rozhodla dňa 13. 05. 2008 a od 03. 05. 2007 mu priznala invalidný dôchodok mesačne vo výške 2.546 Sk, a to z rovnakých dôvodov ako švajčiarska sociálna poisťovňa. Rozhodnutím zo dňa 26. 06. 2008 rozhodla Sociálna poisťovňa o zvýšení invalidného dôchodku žalobcu od 01. 07. 2008 na sumu 2.842 Sk mesačne a rozhodnutím zo dňa 18. 12. 2008 rozhodla opäť o zvýšení na sumu 104,10 eura od 01. 01. 2009. Vzhľadom na uznanie invalidity vo U. mu vznikol vo U. i nárok na invalidný dôchodok z

druhého dôchodkového piliera E. L. N. - J. , ktorá mu dňa 20. 05. 2007 priznala invalidný dôchodok z druhého dôchodkového piliera za obdobie od 01. 04. 2005 do 18. 09. 2005 vo výške 2.127 CHF, od 19. 09. 2005 do 30. 06. 2007 vo výške 9.513,15 CHF, od 01. 07. 2007 dôchodok vo výške 301,96 eura, od 01. 01. 2008 štvrtročne vo výške 310,48 eura a od 01. 01. 2009 štvrtročne vo výške 318,96 eura. Prvé zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vyttklo súdu prvej inštancie, že počas konania nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi trestným konaním žalobcu, jeho vzatím do väzby a zhoršením jeho zdravotného stavu, ktoré malo podľa žalobcu viesť k jeho invalidizácii a jej následkom k nemožnosti pracovať a k strate zárobku. Žalovaná v tejto časti žaloby namietala, že žalobca nepreukázal počas celého konania existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím ako titulom, na základe ktorého sa tohto nároku žalobca domáha a škodou, ktorá predstavuje stratu na zárobku za obdobie od 01. 04. 2005 až do 01. 01. 2010. Súd na základe vykonaného dokazovania ustálil, že táto námietka žalovanej je dôvodná. Žalovaná namietala i to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by žalobcova invalidita vznikla v dôsledku trestného konania. Táto skutočnosť nie je preukázaná ani rozhodnutím švajčiarskej Sociálnej poisťovne zo dňa 05. 10. 2005, z ktorého vyplýva, že žalobcovi bol priznaný polovičný invalidný dôchodok z dôvodu ortopedického ochorenia, ktoré žalobca nepreukázal ako dôsledok trestného konania. Žalovaná ďalej namietala, že tento nárok od 01. 09. 2007 do 31. 12. 2009 žalobca podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. predbežne so žalovaným neprerokoval, pričom toto predbežné prerokovanie je zákonnou podmienkou pre možnosť domáhať sa priznania nároku na súde. Žalovaná v tejto časti žaloby namietala, že v žalobe doručenej súdu dňa 30. 08. 2007 si uplatnil žalobca nárok na náhradu škody predstavujúcej stratu na zárobku iba za obdobie od 01. 04. 2005 do 30. 08. 2007. Dňa 05. 02. 2010 žalobca doručil súdu druhú zmenu žaloby, v ktorej žiadal rozšírenie žaloby o predmetný nárok za obdobie od 01. 09. 2007 do 31. 12. 2009. Táto druhá zmena žaloby bola súdom pripustená na pojednávaní dňa 11. 06. 2010. Žalovaný namietal podľa ustanovení § 22 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb. premlčanie predmetného nároku od 30. 08. 2009 (oslobodzujúce rozhodnutie súdu bolo právoplatné dňa 30. 08. 2006), pričom druhá zmena žaloby bola pripustená dňa 11. 06. 2010, teda po zákonnej trojročnej premlčacej lehote. Žalobca k tejto námietke žalovanej uvádzal, že ku dňu podania žaloby na súd, si uplatnil žalobca všetky nároky, ktoré boli zročné. V priebehu súdneho konania následkom plynutia času, sa rozsah predmetného nároku rozšíril na ďalšie časové obdobie, avšak pri zachovaní podstaty právneho dôvodu tohto nároku. Súd po vyhodnotení právnych argumentácií oboch strán, má za to, že námietka žalovanej, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi právnym titulom a škodou je dôvodná, pretože žalobca skutočne počas celého konania nepreukázal, že by jeho invalidita, v dôsledku ktorej mu mala vzniknúť škoda predstavujúca stratu na zárobku, pretože už nemohol pracovať, vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Súd ďalej vyhodnotil námietku žalovanej o premlčaní nároku, ktorý si žalobca uplatnil za obdobie od 01. 09. 2007 do 31. 12. 2010 za dôvodnú, pretože nárok za toto obdobie si uplatnil žalobca až 11. 06. 2010, teda po trojročnej premlčacej lehote podľa ustanovenia § 22 ods. 1 druhá veta zákona č. 58/1969 Zb., ktorá začala plynúť 01. 09. 2006 a skončila 01. 09. 2009. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody, tak súd žalobu v tejto časti zamietol.

2.7. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur (bez príslušenstva). Tohto nároku sa žalobca domáha podľa ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže zákon č. 58/1969 Zb. uplatnenie takého si nároku neupravuje. Žalobca si tento nárok uplatnil s poukazom na titul rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., a to vzhľadom na právny názor vyslovený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, podľa ktorého, ak je daný titul rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., potom je možné s poukazom na ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd takýto nárok žalobcovi priznať. Žalobca sa tohto nároku domáhal i titulom nezákonného rozhodnutia, ktorým podľa žalobcu je uznesenie o vznesení obvinenia, a to s poukazom na právny názor uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, na strane 5 tohto rozhodnutia. Žalobca vo svojej žalobe, ani počas celého konania, nevyšpecifikoval, keďže sa tohto nároku domáhal na základe dvoch titulov, akej výšky nemajetkovej ujmy sa domáha z jednotlivých titulov, preto mal súd za to, že sa domáha z jednotlivých titulov rovnakej výšky, z každého po 10.000 eur. Žalobca poukazoval na to, že pri uvedenom nároku ide o odškodnenie za stres, úzkosť, frustráciu a akúkoľvek inú škodu, ktorá mu bola väzbou a celým trestným konaním spôsobená. Žalobca nesúhlasil, že ním uplatnená výška nemajetkovej ujmy je neprimeraná, tak ako to namietala žalovaná s poukazom na limity určené zákonom

č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní obetí násilných trestných činov. Poukazoval na to, že žiadny právny predpis v takýchto prípadoch neustanovuje žiadne limity, naopak, výšku nemajetkovej ujmy určuje iba súd. Jediným limitom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy je jej primeranosť, ktorú určuje súd s poukazom na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby, a to či pôvodca zásahu neposkytol už mimosúdne morálne alebo finančné zadostučinenie. Žalobca v tejto časti uvádzal, že trestné konanie i jeho pobyt vo väzbe, ovplyvnili jeho súkromný, rodinný život, jeho vtedajšie manželstvo, ktoré sa následkom toho i rozpadlo, dňa 29. 10. 2011, kedy sa s vtedajšou manželkou rozviedli, pretože jeho manželka s ním už nechcela žiť, pretože bol vo väzbe. Kvôli trestnému konaniu mal problémy i s ďalšou manželkou, s ktorou sa oženil v roku 2002. Táto manželka sa z ich spoločnej domácnosti odsťahovala v roku 2006, a spoločne dňa 22. 11. 2006 podali návrh na rozvod na súd v A. ktorý však následne zobrali späť a U. súd dňa 17. 01. 2007 konanie zastavil. Avšak ani toto jeho manželstvo neustálo jeho psychické problémy (depresie, psychické napätie, bolesti hlavy, podráždenosť, nespavosť) spôsobené väzbou a trestným konaním, a nakoniec sa dňa 09. 11. 2011, právoplatne dňa 09. 12. 2011, rozviedli. Pod vplyvom celej situácie sa prerušili a naštrbili jeho vzťahy s najbližšou rodinou, dcérami (tri dcéry), kamarátmi a známymi. Ovplyvnilo to i jeho profesný život, pretože stratil vo U. i na L. kredit slušného človeka. Po prepustení z väzby, ktorá zanechala na ňom veľkú traumu, sa u neho objavili psychické problémy, ktoré sa snažil pred svetom skryť, aby neprišiel o prácu a pred svetom o dôveryhodnosť. Psychické zdravotné problémy sa začali prejavovať i na fyzickom zdraví (psychosomatika), objavila sa u neho artróza na hornom a dolnom priehlavkovom kĺbe. Psychické zdravotné problémy znášal o to ťažšie, že U., kde po prepustení z väzby žil, je konzervatívna spoločnosť, ktorá prísne posudzuje každého prisťahovalca a jeho výkon práce (občianstvo U. konfederácie získal až 06. 02. 2001). Psychické problémy trvali u žalobcu počas celého trestného konania i po jeho právoplatnom oslobodení, pretože išlo o hlbokú a zjavne už nevyliciteľnú psychickú traumu. Žalovaná i v tejto časti žaloby namietala, že žalobca nemá právo na náhradu škody titulom rozhodnutia o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., pretože si väzbu žalobca zaviniel sám. V tejto časti žaloby, súd rovnako ako v odseku 26 tohto rozhodnutia, s rovnakou právnou argumentáciou, uvádza, že táto námietka žalovanej je nedôvodná. Súd má za to, že titul rozhodnutie o väzbe, na základe ktorého sa žalobca domáha proti žalovanému zaplatať tohto nároku, je dôvodný. Súd, súhlasne s právnou argumentáciou žalobcu uvádza, že žalobca si tento nárok uplatnil s poukazom na titul rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., a to vzhľadom na právny názor vyslovený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, podľa ktorého, ak je daný titul rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., potom je možné s poukazom na ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd takýto nárok žalobcovi priznať. Žalobca sa tohto nároku domáhal i titulom nezákonného rozhodnutia, ktorým podľa žalobcu je uznesenie o vznesení obvinenia, a to s poukazom na právny názor uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, na strane 5 tohto rozhodnutia. Podľa názoru súdu titul tzv. nezákonného rozhodnutia, nie je právnym základom pre priznanie tohto nároku žalobcovi, pretože zákon č. 58/1969 Zb. neupravuje priznanie poškodenému nemajetkovej ujmy titulom nezákonného rozhodnutia. Žalovaná namietala neprimeranosť uplatnenej výšky s poukazom na iné právne predpisy, ktoré odškodňujú osoby, na ktorých bol spáchaný násilný trestný čin, kde maximálna výška nemajetkovej ujmy je 5 násobok minimálnej mzdy, čo predstavuje sumu okolo 16.000 až 17.000 eur. Súd má za to, že žalobca počas celého konania preukázal dostatočným spôsobom stres, úzkosť, frustráciu, ktorá mu bola väzbou spôsobená, preukázal, že jeho pobyt vo väzbe, ovplyvnil jeho súkromný, rodinný život, vzťahy s kamarátmi, známymi. Súd po ustálení, že v tejto časti žaloby je daný titul, priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 eur titulom rozhodnutia o väzbe, a vo zvyšnej časti žalobu v tejto časti zamietol (titul rozhodnutie o väzbe zamietol v časti nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur a titul nezákonné rozhodnutie zamietol v celej časti nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur).

2.8. V odôvodnení doplniaceho rozsudku súd uviedol, že boli splnené podmienky na zastavenie konania v časti príslušenstva z nemajetkovej ujmy, pretože žalobca svojím dispozitívnym úkonom zobral voči žalovanej žalobu v tejto časti späť v celom rozsahu a žalovaná na pojednávaní vedenom dňa 26. 02. 2015 so späťvzatím v tejto časti súhlasila. Súd postupom podľa § 145 ods. 2 CSP konanie zastavil.

3. Krajský súd v Bratislave (v poradí tretím rozhodnutím) na odvolanie žalobcu i žalovanej rozsudkom z 20. augusta 2019 sp. zn. 5Co/132/2019 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v

napadnutej časti a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP).

3.2. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP.

3.3. Ohľadom priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur odvolací súd poukazuje na to, že túto súd prvej inštancie žalobcovi priznal ako kompenzáciu titulom rozhodnutia o väzbe v súlade s § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. a ustanovením čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na už skoršie rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v predmetnej veci sp. zn. 3Co/78/2011 zo dňa 18. 06. 2012, ktorý sa otázke priznania nemajetkovej ujmy žalobcovi venuje obširnejšie a usmerňuje v danej oblasti súd prvej inštancie, pričom ukladá súdu prvej inštancie povinnosť za účelom zistenia výšky peňažnej sumy nemajetkovej ujmy vykonať ďalšie dokazovanie. Z obsahu predloženého spisu, je zrejmé, že súd prvej inštancie v tejto časti postupoval v súlade s pokynmi a usmerneniami odvolacieho súdu a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 eur. V tomto smere súd poukázal na žalobcom dostatočne preukázaný stres, úzkosť, frustráciu, ktorá mu bola spôsobená väzbou, taktiež preukázal, že jeho pobyt vo väzbe ovplyvnil jeho súkromný a rodinný život, vzťahy s kamarátmi a známymi.

3.4. V súvislosti s nárokom na náhradu škody predstavujúcej stratu na zárobku počas výkonu väzby od 26. 01. 1999 do 09. 09. 1999, odvolací súd opätovne upozorňuje na prvé zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým uložil súdu prvej inštancie okrem iného aj povinnosť zistenia a porovnania zárobku, ktorý dosahoval žalobca pred vzatím do väzby (v roku 1998) so zárobkom, ktorý dosahoval po prepustení z väzby, po 09. 09. 1999. V tomto smere je potrebné vychádzať zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania, z ktorého je zrejmé, že žalobca počas roku 1998 a v rozhodnom čase januára 1999 (do času vzatia do väzby 26. 01. 1999) nedosahoval žiaden príjem, ktorý by bolo možné žalobcovi v súlade s § 21 zákona č. 58/1969 Zb. a § 445 Obč. zákonníka priznať ako náhradu za stratu na zárobku počas výkonu väzby (§ 445 Obč. zákonníka, strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval). Vzhľadom na čo, je možné uzavrieť, že predpokladom priznania náhrady je to, že v dôsledku straty alebo zníženia pracovnej spôsobilosti prichádza poškodený sčasti alebo celkom o zárobok, ktorý by dosiahol, ak by nedošlo k poškodeniu zdravia. Rovnako tak nebolo možné do ušlého zisku žalobcu zahrnúť ani čiastku 200.000 CHF, ako odmenu na základe nakontrahovaných sponzorských zmlúv v januári 1999, nakoľko v danom prípade ide iba o určitý možný virtuálny zisk, ktorého dosiahnutie by bolo pri slede normálneho behu udalostí možné dôvodne očakávať. Ušlý zisk je ujmou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/319/2008, zo dňa 28. apríla 2010).

3.5. Nárok na náhradu škody titulom straty na zárobku od 01. 04. 2005 do 01. 01. 2010 v dôsledku priznanej invalidity, nie je možné žalobcovi priznať, keďže počas celého konania nepreukázal príčinnú súvislosť s invaliditou, a teda znížením pracovnej spôsobilosti a nezákonným rozhodnutím. Žalobca počas konania nepredložil súdu na vykonanie žiaden dôkaz, ktorý by priamo spojoval trestné konanie, vzatie žalobcu do väzby a zhoršením zdravotného stavu žalobcu, ktoré viedlo k jeho invalidizácii a nemožnosti pracovať, teda k strate na zárobku.

3.6. V súvislosti s nárokom na náhradu škody vo výške 1.991,64 eura a príslušenstva odvolací súd poukazuje na to, že pri stanovení náhrady škody na zdraví vychádzal súd z predloženého znaleckého posudku Y. č. 19/2007 zo dňa 09. 08. 2007 a výsluchu znalkyne ako svedka. V konaní bolo preukázané,

že poškodenie zdravia žalobcu, bolo ako dôsledok väzby a trestného stíhania ako takého. Nakoľko súd nemá dostatočné odborné znalosti na posúdenie otázky, na riešenie ktorej sú potrebné odborné znalosti, musí pri posudzovaní poškodenia zdravia žalobcu vychádzať z vyjadrení, posudkov osôb, ktoré na posúdenie tejto otázky tieto vedomosti majú, pričom skutočnosť, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný znalkyňou na objednanie žalobcu nie je prekážkou.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (v žalobe zamietajúcej časti) podal dovolanie žalobca, v ňom označil dovolacie dôvody - § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol zrušiť rozsudky odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti i súdu prvej inštancie a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4.1. V dovolaní sa venoval opisu doterajšieho priebehu sporu. Dovolateľ v dovolaní nerozlišuje medzi uplatnenými dovolacími dôvodmi, zrozumiteľne ich nevymedzuje. K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP a súčasne aj k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietal porušenie princípu právnej istoty - lebo bez dokazovania (zmeny skutkového stavu) súd prvej inštancie rozhodol inak, a tak jeho rozhodnutie označuje za nepredvídateľné. Vysvetlil prečo nepovažoval za správny záver súdu prvej inštancie, že väzobný dôvod v prípade tzv. kolíznej väzby bol daný. V ďalšom dovolateľ opisuje vlastnú právnu argumentáciu vo vzťahu k výške škody spôsobenej výkonom väzby a k výške škody spôsobenej po prepustení z väzby. Namietal, že súdy nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy, a že na niektoré dôkazy neprihľadli. Za nesprávny záver súdu prvej inštancie označil premlčanie jeho práva na náhradu škody spôsobenej stratou na zárobku po prepustení z väzby.

5. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná (č. l. 1025 a nasl. spisu), ktorá žiadala dovolanie žalobcu odmietnuť, pretože neuviedol skutočnosti, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ neoznačil právnu otázku ani nepoukázal na ustálenú prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odchýliť. Odvolací súd i súd prvej inštancie pri riešení otázok relevantných pre konanie postupovali predvídateľným spôsobom.

6. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca (č. l. 1057 a nasl.), v ktorom zotrval na svojich dovolacích dôvodoch a opätovne sa vyjadril k žalobou uplatneným nárokom.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 13. decembra 2022 sp. zn. 9Cdo/306/2020 dovolanie žalobcu odmietol a žalovanej proti žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

7.1. Dovolací súd predovšetkým uviedol, že žalovaná správne konštatuje, že žalobca pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP neoznačuje nesprávny procesný postup, (teda neuvádza súvisiace ustanovenie CSP, ktoré malo byť súdmi porušené, a to ani v spojení s princípom právnej istoty). Hlavným znakom charakterizujúcim vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, je nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca nevymedzil právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, neuviedol z akých dôvodov považuje právne posúdenie tejto otázky odvolacím súdom za nesprávne, aké je podľa jeho názoru správne riešenie a v tejto súvislosti neoznačil ani ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany dovolateľa nebol preukázaný (ani náležite vymedzený) nesprávny procesný postup súdu v žiadnom jeho aspekte, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

7.2. Dovolací súd pripomenul, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 419 a § 421 CSP). Námietky dovolateľa smerujúce voči procesnému postupu i právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie sú prípustným dovolacím argumentom iba vtedy, ak ich dovolateľ namietal v odvolaní a odvolací súd sa ich opodstatnenosťou nezaoberal alebo ich nesprávnosť neeliminoval. Tieto súvislosti je povinný tvrdiť a preukazovať dovolateľ v dovolaní, dovolací súd ex officio tieto skutočnosti sám nevyhľadáva, neskúma ani nevyhodnocuje. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). V dovolaní dovolateľ vo veci samej nemá možnosť namietat' skutokové zistenia, prípadne ich popierať, navrhovať dôkazy a pod. Dovolací súd

zdôraznil, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Preto napríklad nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z nesprávnosti právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, dovolací súd uviedol, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014, 9Cdo/86/2020). Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020). Právne posúdenie môže zakladať dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP cez prizmu niektorej zo skutkových podstát uvedených pod písmenom a) až c) (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ síce v podanom dovolaní označil dovolací dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tento však náležite nevymedzil. Ex officio ingerencia dovolacieho súdu majúca za následok reštauráciu dovolacieho dôvodu s novým vymedzením jeho obsahu, patričným komentárom i hľadaním a označením vhodnej judikatúry dovolacieho súdu, by mohla byť neprípustným súdnym zásahom narušajúcim samú materiálnu podstatu spravodlivého procesu garantujúceho nestrannosť a nezávislosť sudcov i princípov rovnosti (vrátane „rovnosti zbraní“) a kontradiktórnosti civilného sporového konania. Z uvedeného plynie, že dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na vlastných domnienkach alebo predpokladoch, nemôže nahradzovať kvalifikovaný servis poskytovaný právnym zástupcom, lebo vymedzenie predmetu a rozsahu dovolania patrí do výlučnej sféry dovolateľky (porovnaj IV. ÚS 372/2020). Dovolací súd pritom vyslovil, že rešpektuje limity práva na prístup k súdu, v zmysle ktorých právo na prístup k súdu môže podliehať rôznym procesným obmedzeniam a formalitám, pri zachovaní jeho podstaty a pri rešpektovaní primeranosti obmedzenia, aby nedošlo k odopretiu práva na prístup k súdu do takej miery, že by bol narušený jeho účel. Dovolací súd v tomto prípade nerezignoval na svoju povinnosť vykladať podmienky prípustnosti dovolania tak, aby bola naplnená ústavou ustanovená povinnosť súdov poskytovať jednotlivcom ochranu základných práv a slobôd (k tomu porovnaj napr. I. ÚS 186/08, I. ÚS 164/2012). Dovolací súd sa pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane, nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Má ísť o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu uplatneného dovolacieho dôvodu (porovnaj III. ÚS 223/2021).

7.3. Dovolací súd sa stotožnil s názormi ústavného súdu, že cieľom pravidiel týkajúcich sa prípustnosti dovolania je zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení práv dovolateľov v prípade, ak bolo toto posúdenie vykonané v súlade so zákonom. Ústavný súd v uznesení sp. zn.: I. ÚS 215/2022-15 zo 14. apríla 2022, bod 15. odôvodnenia (tiež I. ÚS 214/2022-14 zo 14. apríla 2022 bod 20.) k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadenovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala, a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“ (I. ÚS 115/2020). Za jasné nemožno považovať dovolanie v tejto veci, ktoré vzájomne zmiešava a nerozlišuje vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP od dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

7.4. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP, ako

dovolanie v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

7.5. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

8. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo 14. decembra 2023 sp. zn. I. ÚS 311/2023 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/306/2020 z 13. decembra 2022.

8.1. V odôvodnení nálezu mimo iného uviedol: „21. Po detailnom oboznámení sa s dôvodmi napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a obsahom vyžiadaného dovolania sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa nevysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom.

22. Najvyššiemu súdu možno predovšetkým vytknúť už na prvý pohľad značnú neadresnosť odôvodnenia jeho uznesenia, keďže v podstate celá jeho časť je venovaná teoretickým východiskám týkajúcim sa posudzovania splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s viacerými odkazmi na judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu a tiež definovaniu povinností dovolateľov pri formulovaní obsahu dovolania tak, aby nevykazovalo nedostatky vedúce k jeho odmietnutiu. K obsahu dovolania sťažovateľa sa pritom dovolací súd konkrétne vyjadril iba v bode 17. napadnutého uznesenia, keď konštatoval, že sťažovateľ pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP neoznačil nesprávny procesný postup súdu, ktorým by mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval svoje procesné oprávnenia (neuviedol súvisiace ustanovenie Civilného sporového poriadku, ktoré malo byť súdmi porušené, a to ani v spojení s princípom právnej istoty) a pri dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nevymedzil právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neuviedol, z akých dôvodov považuje právne posúdenie tejto otázky odvolacím súdom za nesprávne, aké je podľa jeho názoru správne riešenie, a v tejto súvislosti neoznačil ani ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

24. Napriek tomu, že s dovolacím súdom je potrebné súhlasiť v tom smere, že sťažovateľ v dovolaní skutočne presne nerozdelil, ktoré dovolacie dôvody spadajú pod uplatnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, a ktoré pod § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nemôže len táto skutočnosť ich „vzájomného zmiešavania“, (čo najvyšší súd definuje ako znak nejasnosti a neurčitosti dovolania, pozn.) bez ďalšieho obstať ako dôvod na odmietnutie dovolania za situácie, ak z jeho textu je možné identifikovať konkrétne dovolacie námietky, ktoré najvyšší súd dokáže podradiť pod ten-ktorý uplatnený dôvod prípustnosti dovolania. Samozrejme, ako správne uviedol najvyšší súd, jeho úlohou nie je hádať a domýšľať si, čo mal dovolateľ na mysli, avšak súčasne nemožno opomenúť jeho povinnosť porozumieť textu dovolania ako celku. ...

26. Z dovolania je pritom zrejmé, že sťažovateľ jeho prípustnosť založil na dôvodoch podľa § 420 písm. f) CSP a tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pričom v jeho obsahu sú jasne rozpoznateľné námietky (i) nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, čo má podľa sťažovateľa za následok jeho arbitrárnosť, (ii) nesprávneho právneho posúdenia (či právneho vyhodnotenia) nároku na náhradu straty na zárobku v otázke existencie príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním sťažovateľa, rozhodnutím o jeho vzatí do väzby a zhoršením jeho zdravotného stavu vedúcim k vzniku invalidity, (iii) nesprávneho posúdenia otázky premlčania predmetného nároku straty na zárobku uplatneného aj za obdobie od 1. septembra 2007 do 31. decembra 2010, (iv) nedostatkov a svojvôle v procese hodnotenia dôkazov, (v) porušenia predvídateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

27. Podľa názoru ústavného súdu nie je správne, ak sa najvyšší súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ prípadne v dovolaní označí ako právnu otázku, a izoluje sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písm. a) až c) v § 421 ods. 1 CSP. Ide o to pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale druhej strane ani dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal

dovolať, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (I. ÚS 336/2019). ...

28. Najvyšší súd však ani na jednu z prezentovaných námietok sťažovateľa nereagoval, ale ako už bolo zmienené, iba vo všeobecnej rovine po poskytnutí viacerých teoretických úvah o charaktere dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a predpokladoch jeho prípustnosti skonštatoval absenciu vymedzenia dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

29. Odôvodnenie, ktoré len všeobecným spôsobom konštatuje nesplnenie podmienok prípustnosti dovolania bez akejkoľvek odpovede na konkrétne námietky sťažovateľa v dovolaní, nemôže učiniť zadosť požiadavke riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v súlade s právom na spravodlivý proces (obdobne I. ÚS 145/2023). ... V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej dovolací súd nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju aj sám (I. ÚS 51/2020). Namietaná právna otázka môže vyplynúť aj z textu dovolania a nemusí byť formálne vymedzená v jeho konkrétnej časti. Ústavný súd pritom pripomína, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátov) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Súčasne k výhrade dovolacieho súdu, že sťažovateľ si nesplnil ani svoju povinnosť uviesť v dovolaní ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorej sa mal dovolací súd odchýliť, uvádza, že označenie konkrétneho rozhodnutia (judikáty) najvyššieho súdu nie je v zmysle § 428 CSP obligatórnou náležitosťou dovolania. Z uvedeného vyplýva, že dovolanie prípustné podľa § 421 CSP dovolať obligatórne odôvodní tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), pričom dotknutý dovolací dôvod vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a súčasne uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Argumentácia dovolať konkrétne rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je tak nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný (III. ÚS 76/2021).

33. Povedané inak, povinnou obsahovou náležitosťou dovolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci nie je uvedenie konkrétneho rozhodnutia, teda referenčnej judikáty dovolacieho súdu. V dovolaní podľa § 421 CSP je potrebné venovať sa iba otázke nesprávneho právneho posúdenia, nie referenčnej judikáty. Tej sa môže najvyšší súd zmocniť celkom autonómne, a teda vziať pri posudzovaní prípustnosti dovolania do úvahy i takú judikatúru, ktorou dovolať neargumentuje (obdobne III. ÚS 163/2021).

34. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nedáva dostačujúcu odpoveď na sťažovateľom jednoznačne formulované námietky tvoriace obsah jeho dovolania. Závery najvyššieho súdu nenapĺňajú požiadavky kladené na rozhodnutia súdov v zmysle základného práva na súdnu ochranu, a preto je potrebné vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ... Po vrátení veci bude úlohou najvyššieho súdu opätovne posúdiť námietky sťažovateľa, ktoré smerovali k nespokojnosti s rozhodnutím krajského súdu a vyhodnotiť, či sú uvedené námietky spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.“

9. Najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto zrušujúcom náleze.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po opakovanom zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Medze dovolacieho konania (prieskumu):

10.1. Medze dovolacieho konania predstavujú vlastnú justifikačnú činnosť premietajúcu sa v dlhodobu ustálenú a rešpektovanú judikatúru dovolacieho súdu o zásadných otázkach dovolania a dovolacieho konania (prieskumu), ktorá ani v súčasnosti nestratila svoj charakter a význam mimoriadnosti tohto prostriedku právnej ochrany. Cieľom zostáva náprava fundamentálnych väd konania (tzv. väd zmätočnosti) a zjednocovanie (i tvorba) judikatúry, ktorá neslúži k náprave bežných nesprávností a omylov pri nachádzaní práva. Medze dovolacieho konania (prieskumu), či už ich dovolací súd explicitne (ne)uvádza v odôvodnení svojich rozhodnutí, alebo z nich („len“) implicitne pri svojej činnosti vychádza, posilňujú právnu kontinuitu a stabilitu dovolacieho procesu, zabezpečujú právnu istotu i predvídateľnosť postupu dovolacieho súdu a jeho rozhodovania.

10.2. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

10.3. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

10.4. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10.5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10.6. Dovolací súd vychádza z toho, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

10.7. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

10.8. Dovolací súd konštantne poukazuje i na to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie

sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10.9. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

10.10. Dovolací dôvod nemožno vymedziť s odkazom na podania uskutočnené pred súdom prvej inštancie alebo odvolacím súdom (§ 433 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). Nesprávne právne posúdenie veci nie je úspešným vymedzením dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Iným (zmeneným) skutkovým stavom v zásade nie je možné úspešne odôvodniť nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 CSP. V dovolacom konaní nemožno preskúmať hodnotenie dôkazov súdmi (R 42/1993). Nevýkonanie navrhnutých dôkazov súdom nie je postupom zakladajúcim vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000).

10.11. Dovolací súd prihliada na tie dovolacie námietky, ktoré dovolateľ uplatnil v odvolaní, a ktorými sa odvolací súd zaoberal avšak ich nepovažoval za opodstatnené, čo musí vyplývať z dovolania. Na dovolacie námietky uplatnené až (len) v dovolaní dovolací súd neprihliada (princíp subsidiarity), viď napr. sp. zn. 8Cdo/159/2020, 9Cdo/132/2020, 7Cdo/27/2023, 3Cdo/39/2024, IV. ÚS 526/2024.

10.12. Dovolací súd svojou justifikačnou činnosťou o tzv. monolitickú argumentáciu v dovolaní (viď napr. 9Cdo/12/2022, 9Cdo/72/2021 a iné) za vadu zmätočného dovolania považuje také, ktoré vo svojom argumentačnom obsahu nerozlišuje dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP (vady zmätočnosti) od dovolacích dôvodov § 421 CSP (nesprávneho právneho posúdenia veci) a tieto navzájom zmiešava, lebo tým trpí zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť, súladnosť a právna konzistentnosť prejavu dovolateľa i keď tento je zastúpený kvalifikovaným zástupcom (napr. advokátom), ktorým bolo dovolanie spísané.

11. Po vrátení veci na ďalšie konanie dovolací súd viazaný právnym názorom ústavného súdu pristúpil k posúdeniu námietok dovolateľa, tak ako ich identifikoval a vyabstrahoval ústavný súd v náleze a súčasne dovolací súd ich vyhodnotil, či tieto sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP; išlo o tieto námietky: (i) nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, čo má podľa sťažovateľa za následok jeho arbitrárnosť, (ii) nesprávneho právneho posúdenia (či právneho vyhodnotenia) nároku na náhradu straty na zárobku v otázke existencie príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním sťažovateľa, rozhodnutím o jeho vzatí do väzby a zhoršením jeho zdravotného stavu vedúcim k vzniku invalidity, (iii) nesprávneho posúdenia otázky premlčania predmetného nároku straty na zárobku uplatneného aj za obdobie od 1. septembra 2007 do 31. decembra 2010, (iv) nedostatkov a svojvôle v procese hodnotenia dôkazov, (v) porušenia predvídateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

12. K námietke ohľadom nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, čo má podľa sťažovateľa za následok jeho arbitrárnosť:

12.1. Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, či jeho arbitrárnosť, tu dovolací súd poukazuje na zjavnú protichodnosť takého tvrdenia s tým, čo vyplýva z dôvodov súdnych rozhodnutí. Z odôvodnení rozhodnutí (za situácie, kedy odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie) je zrejmé z akých dôvodov súd prvej inštancie žalobe v časti o náhradu nemajetkovej a v časti náhrady škody na zdraví vyhovel, a prečo túto v zostávajúcej časti

(škody na zdraví, nemajetkovej ujmy a náhrady straty na zárobku) zamietol. Sťažovateľ si mal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť vo výške 20.000 eur na základe dvoch titulov (rozhodnutie o väzbe a rozhodnutie o vznesení obvinenia), čo nepoprel. Súd prvej inštancie považoval nárok za dôvodný do výšky 5.000 eur s poukazom na rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., a to vzhľadom na právny názor vyslovený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, podľa ktorého, ak je daný titul rozhodnutie o väzbe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., potom je možné s poukazom na ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd takýto nárok žalobcovi priznať. Vo zvyšku - čo do výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy nad sumu 5.000 eur - súd považoval žalobcov nárok za nedôvodný, keď vychádzal z toho, že „jediným limitom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy je jej primeranosť“, a to bez ohľadu na jej titul. V tomto smere súd poukázal na žalobcom dostatočne preukázaný stres, úzkosť, frustráciu, ktorá mu bola spôsobená väzbou, taktiež preukázal, že jeho pobyt vo väzbe ovplyvnil jeho súkromný a rodinný život, vzťahy s kamarátmi a známymi. V súvislosti so zamietnutím nároku na náhradu škody predstavujúcej stratu na zárobku počas výkonu väzby od 26. 01. 1999 do 09. 09. 1999 súdy uviedli, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobca počas roku 1998 a v rozhodnom čase januára 1999 (do času vzatia do väzby 26.01.1999) nedosahoval žiaden príjem, ktorý by bolo možné žalobcovi v súlade s § 21 zákona č. 58/1969 Zb. a § 445 Obč. zákonníka priznať ako náhradu za stratu na zárobku počas výkonu väzby (§ 445 Obč. zákonníka, strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom; pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval). Predpokladom priznania náhrady je to, že v dôsledku straty alebo zníženia pracovnej spôsobilosti prichádza poškodený sčasti alebo celkom o zárobok, ktorý by dosiahol, ak by nedošlo k poškodeniu zdravia. Rovnako tak nebolo možné do ušlého zisku žalobcu zahrnúť ani čiastku 200.000 CHF, ako odmenu na základe nakontrahovaných sponzorských zmlúv v januári 1999, nakoľko v danom prípade ide iba o určitý možný virtuálny zisk, ktorého dosiahnutie by bolo pri slede normálneho behu udalostí možné dôvodne očakávať. Ušlý zisk je ujmou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/319/2008, zo dňa 28. apríla 2010). Zamietnutie nároku na náhradu škody titulom straty na zárobku od 01. 04. 2005 do 01. 01. 2010 v dôsledku priznanej invalidity súdy odôvodnili tým, že žalobca počas celého konania nepreukázal príčinnú súvislosť s invaliditou, a teda znížením pracovnej spôsobilosti a nezákonným rozhodnutím. Žalobca počas konania nepredložil súdu na vykonanie žiaden dôkaz, ktorý by priamo spojoval trestné konanie, vzatie žalobcu do väzby a zhoršením zdravotného stavu žalobcu, ktoré viedlo k jeho invalidizácii a nemožnosti pracovať, teda k strate na zárobku. Súdy poukazujú na rozhodnutia sociálnych poisťovní predložené žalobcom poukazovali na (iné) možné príčiny o priznaní čiastočnej a úplnej invalidity (napr. ortopedické ochorenia) nesúvisiace s výkonom väzby a trestným stíhaním. Navyše nárok na priznanie straty na zárobku po prepustení z väzby súdy považovali za premlčaný. V súvislosti s priznaným nárokom na náhradu škody na zdraví vo výške 1.991,64 eura a príslušenstva súdy uviedli, že vychádzali z predloženého znaleckého posudku Y. L. č. 19/2007 zo dňa 09. 08. 2007 a výsluchu znalkyne ako svedka. V konaní bolo preukázané, že poškodenie zdravia žalobcu, bolo v dôsledku väzby a trestného stíhania. Dovolací súd zdôrazňuje, že otázkou správneho právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP sa nemal možnosť zaoberať.

12.2. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu

verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnomu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj súdu prvej inštancie, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru, a to i v kontexte viazanosti skôr vyslovených záverov v zrušujúcich a zrušených rozhodnutiach. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami strán konania i odvolacími námietkami.

12.3. Dovolateľ v odvolaní namietal porušenie princípu právnej istoty súdom prvej inštancie, na ktorú námietku nedostal od odvolacieho súdu odpoveď v odôvodnení jeho rozhodnutia (viď čl. VI. dovolania). Dovolateľ uvádza, že bez zmeny skutkového stavu súd prvej inštancie rozhodol odlišne, než v predchádzajúcom rozhodnutí (prekvapivé rozhodnutie). Takú námietku podľa názoru dovolacieho súdu nie je možné považovať pre vec za právne významnú, či rozhodnú (zásadnú), na ktorú by mal odvolací súd dať výslovnú odpoveď. Postup súdu prvej inštancie nie je spôsobilý narušiť princíp právnej istoty (k tomu porovnaj aj bod 15.1. nižšie), pretože voči jeho rozhodnutiu je prípustné odvolanie (riadny opravný prostriedok), ktoré slúži na nápravu nesprávne zisteného skutkového stavu i nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorý dovolateľ mal možnosť využiť a aj ho podaním odvolania využil. Z pohľadu zachovania princípu právnej istoty má význam konečné rozhodnutie vo veci samej. Z pohľadu prejednáwanej veci ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, nie súdu prvej inštancie. Civilný sporový

poriadok totiž v ustanovení § 382 ustanovuje, že ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľa o prekvapivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dovolací súd poukazuje, že pod „prekvapivým rozhodnutím“ sa v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu rozumie rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj 3Cdo/102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom účastník konania (teraz strana sporu) v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat' (ne)správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5Cdo/46/2011, 7Cdo/102/2011, 2Cdo/226/2011). Je teda celkom zrejmé, že dovolacia námietka ohľadom vydania prekvapivého rozhodnutia súdom prvej inštancie nie je pre tento prípad rozhodujúca. A ak odvolací súd založil svoje potvrdzujúce rozhodnutie vo veci samej na rovnakých právnych záveroch (i rovnakých aplikovaných zákonných ustanovení) ako súd prvej inštancie, (voči ktorým žalobca mal možnosť namietat' a tak podaním odvolania aj učinil) vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, rovnako rozhodnutie odvolacieho súdu preto nemohlo byť pre dovolateľa prekvapivé.

13. K námietke ohľadom nesprávneho právneho posúdenia (či právneho vyhodnotenia) nároku na náhradu straty na zárobku v otázke existencie príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním sťažovateľa, rozhodnutím o jeho vzatí do väzby a zhoršením jeho zdravotného stavu vedúcim k vzniku invalidity:

13.1. K uvedenej námietke súd prvej inštancie v bode 2.6. mimo iného uviedol, že: „Žalobca odôvodňoval tento nárok tým, že v dôsledku celého trestného konania došlo k jeho invalidizácii, následkom ktorej tak nemohol pracovať a vznikla mu tým škoda predstavujúca stratu na zárobku. Žalobca v tejto časti žaloby uvádzal, že po prepustení z väzby dňa 09. 09. 1999 sa vrátil do U., kde od novembra 1999 pracoval v spoločnosti D., kde však pre vážne zdravotné problémy musel prestať pracovať a od 19. 09. 2003 prestal úplne pracovať, pretože bol práceneschopný a bol odkázaný na sociálnu výpomoc od U. obecného úradu, ktorú poberal až do priznania invalidného dôchodku. Žalobca však žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že zdravotné problémy, ktoré v danom čase mal, a ktoré ho nakoniec doviedli k invalidite, vznikli alebo sa zintenzívnili pod vplyvom trestného konania alebo väzby. Naopak, z rozhodnutia U. Sociálnej poisťovne vyplýva, že obmedzenia pri vykonávaní pôvodnej práce má žalobca až od apríla 2004 a nie po návrate z väzby 09. 09. 1999 a v nasledujúcich rokoch. A z výpočtov príjmu samotného žalobcu vyplýva, že v rokoch 2000 až 2003 dosiahol príjmy, ktoré nemal pred trestným konaním a vzatím do väzby. Sociálna poisťovňa kantónu A., rozhodnutím zo dňa 05. 10. 2005 od 01. 04. 2005 uznala žalobcu za čiastočného invalidného dôchodcu, stupeň invalidného poistenia mu bol určený na 55 %, a to z dôvodu zdravotných problémov - psychické problémy, artróza na pravej nohe, problémy s chrbticou. V tejto časti žalovaná namietala, že z tohto rozhodnutia nevyplýva, že by zdravotné problémy, ktoré viedli k čiastočnej invalidizácii žalobcu boli dôsledkom trestného konania. Po oboznámení sa s týmto listinným dôkazom, má súd za to, že táto námietka žalovanej je dôvodná. Zo znenia tohto rozhodnutia, ani zo žiadneho ďalšieho dôkazu predloženého žalobcom počas konania jednoznačne nevyplýva, že by zdravotné dôvody, pre ktoré sa žalobca stal invalidným boli dôsledkom trestného konania. Sociálna poisťovňa kantónu A. rozhodnutím zo dňa 05. 10. 2005 priznala žalobcovi čiastočný invalidný dôchodok vo výške 424 CHF mesačne od 01. 04. 2005. Sociálna poisťovňa súčasne uviedla, že od apríla 2004 žalobca bol pri výkone svojej práce ako správca bytového domu, z dôvodu zdravotných problémov, obmedzený. Sociálna poisťovňa mu odporučila z medicínskeho hľadiska činnosť so stredne ťažkým fyzickým zaťažením, prácu bez dlhšieho kľáčania, zohýbania kolien, dlhšej chôdzi po nerovnom povrchu, po schodoch. Žalobca ďalej uvádzal, že dňa 03. 05. 2007 si v L. Sociálnej poisťovni uplatnil nárok na invalidný dôchodok z dôvodu poškodenia jeho zdravia. Sociálna poisťovňa o jeho žiadosti rozhodla dňa 13. 05. 2008 a od 03. 05. 2007 mu priznala invalidný dôchodok mesačne vo výške 2.546 Sk, a to z rovnakých dôvodov ako švajčiarska sociálna poisťovňa. Rozhodnutím zo dňa 26. 06. 2008 rozhodla Sociálna poisťovňa o zvýšení invalidného dôchodku žalobcu od 01. 07. 2008 na sumu 2.842 Sk mesačne, a rozhodnutím zo dňa 18. 12. 2008 rozhodla opäť o

zvýšení na sumu 104,10 eura od 01. 01. 2009. Vzhľadom na uznanie invalidity vo U. mu vznikol vo U. i nárok na invalidný dôchodok z druhého dôchodkového piliera E. L. N. - J. , ktorá mu dňa 20. 05. 2007 priznala invalidný dôchodok z druhého dôchodkového piliera za obdobie od 01. 04. 2005 do 18. 09. 2005 vo výške 2.127 CHF, od 19. 09. 2005 do 30. 06. 2007 vo výške 9.513,15 CHF, od 01. 07. 2007 dôchodok vo výške 301,96 eura, od 01. 01. 2008 štvrtročne vo výške 310,48 eura a od 01. 01. 2009 štvrtročne vo výške 318,96 eura. Prvé zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vytklo súdu prvej inštancie, že počas konania nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi trestným konaním žalobcu, jeho vzatím do väzby a zhoršením jeho zdravotného stavu, ktoré malo podľa žalobcu viesť k jeho invalidizácii a jej následkom k nemožnosti pracovať a k strate zárobku. Žalovaná v tejto časti žaloby namietala, že žalobca nepreukázal počas celého konania existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím ako titulom, na základe ktorého sa tohto nároku žalobca domáha a škodou, ktorá predstavuje stratu na zárobku za obdobie od 01. 04. 2005 až do 01. 01. 2010. Súd na základe vykonaného dokazovania ustálil, že táto námietka žalovanej je dôvodná. Žalovaná namietala i to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by žalobcova invalidita vznikla v dôsledku trestného konania. Táto skutočnosť nie je preukázaná ani rozhodnutím U. Sociálnej poisťovne zo dňa 05. 10. 2005, z ktorého vyplýva, že žalobcovi bol priznaný polovičný invalidný dôchodok z dôvodu ortopedického ochorenia, ktoré žalobca nepreukázal ako dôsledok trestného konania.“ Odvolací súd sa s uvedenými skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie stotožnil. Vyššie odôvodnený záver konajúcich súdov ohľadom nepreukázania i neexistencie príčinnej súvislosti medzi trestným konaním a vznikom invalidity vedúci k zamietnutiu žaloby o náhradu mzdy po prepustení žalobcu z väzby zodpovedá právnej úprave v tom zmysle, že tu ide o nenaplnenie jedného z troch kumulatívne určených základných predpokladov pre úspešné uplatnenie zodpovednosti za škodu (popri nezákonnom rozhodnutí a škode) v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Súdny vysvetlil prečo medzi invaliditou žalobcu a jeho psychickým stavom nevzhliadli právne relevantnú kauzalitu.

14. K námietke ohľadom nesprávneho posúdenia otázky premlčania predmetného nároku straty na zárobku uplatneného za obdobie od 1. septembra 2007 do 31. decembra 2010:

14.1. K uvedenej námietke je potrebné uviesť, že pokiaľ túto dovolateľ uplatnil ako dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, tak podľa konštantnej judikatúry dovolacieho súdu realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020 a iné). Napokon nárok na stratu na zárobku za obdobie po skončení väzby žalobcu (od 1. septembra 2007 do 31. decembra 2010) súdy zamietli z dvoch právnych dôvodov; z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti i v dôsledku premlčania práva. V prípade naplnenia predpokladu o nepreukázaní príčinnej súvislosti obstoje bez ďalšieho záver o zamietnutí žaloby v tejto časti a to bez ohľadu na (ne)naplnenie ďalších dôvodov pre zamietnutie žaloby (vrátane napr. premlčania nároku). Všetky ďalšie dôvody zamietnutia žaloby nie sú samé osebe rozhodujúce, a teda spôsobilé privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej a tak predstavujú pre taký prípad už len otázky, ktoré majú akademický (hypotetický) charakter (bez možnosti a/ vyvodzovania z nich prípustnosti dovolania a b/ zaujímajúcich k takým otázkam vecné stanoviska dovolacím súdom). Dovolacie konanie totiž neslúži na riešenie takých otázok (viď napr. 3Cdo/261/2018, 7Cdo/74/2017 a ďalšie).

15. K námietke ohľadom nedostatkov a svojvôle v procese hodnotenia dôkazov:

15.1. K namietanému pochybeniu dovolací súd konštatuje, že pokiaľ súd nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz a tým nedostatočne zistil skutkový stav, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012).

Predmetná judikatúra dovolacieho súdu bola a je akceptovaná aj ústavným súdom napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, II. ÚS 153/2019, II. ÚS 465/2017, IV. ÚS 511/2020.

15.2. Hodnotenie dôkazov súdom je vecou jeho vnútorného presvedčenia z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, ako aj jeho logického myšlienkového postupu. Súd vyhodnocuje dôkazy samostatne ale i vo vzájomnej súvislosti. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), o taký prípad v prejednávanej veci nešlo. Súdy prihliadali na dôkazy, ktorými argumentoval žalobca (najmä na znalecký posudok predložený žalobcom, či rozhodnutia sociálnej poisťovne o priznaní čiastočnej a úplnej invalidity a iné), avšak ich nevyhodnotili podľa predstáv dovolateľa, čo však nezakladá tvrdenú svojvôľu a ani vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Za neopodstatnenú z uvedených hľadísk dovolací súd považoval aj vysvetľujúcu námietku dovolateľa v ústavnej sťažnosti, že jeho argumentácia nesmerovala k nesúhlasu s hodnotením dôkazov, ale ku skutočnosti, že súdy na tieto dôkazy vôbec neprihliadli.

16. K námietke ohľadom porušenia predvídateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu:

16.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že z dovolania predmetnú výhradu neidentifikoval vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale len k rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Ak dovolateľ v dovolaní tvrdí, že súd prvej inštancie po zrušení veci bez rešpektovania záväzného právneho názoru odvolacieho súdu a bez dokazovania inak rozhodol vec, dovolací súd navyše poukazuje, že prezentované tvrdenia podporujúce dovolateľov záver nekorešpondujú a sú v rozpore s tým, čo uviedol v rozhodnutí súd prvej inštancie, porovnaj bod 26. a bod 28. jeho rozhodnutia (č. l. 868 a násl. spisu) v ktorých sa uvádza: „Súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom uvedeným v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, počas konania zisťoval príčinnú súvislosť medzi trestným konaním, výkonom väzby a poškodením zdravia žalobcu. ...

...Súd prvej inštancie, s poukazom na právny názor uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, na strane 5, uvádza, rovnako ako odvolací súd ...

... Súd prvej inštancie, s poukazom na záver uvedený v prvom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, ustálil, že nezákonným rozhodnutím v prejednávanej veci je uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi a oslobodzujúci rozsudok v trestnej veci vedenej proti žalobcovi má teda rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. ...

Prvé zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vytieklo súdu prvej inštancie, že počas konania nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi trestným konaním žalobcu, jeho vzatím do väzby a zhoršením jeho zdravotného stavu, ktoré malo podľa žalobcu viesť k jeho invalidizácii a jej následkom k nemožnosti pracovať a k strate zárobku.“

Z uvedeného vyplýva, že v zrušujúcich rozhodnutiach odvolací súd vyslovil záväzné právne závery, ktoré súd prvej inštancie pri ďalšom rozhodovaní rešpektoval a pri rozhodovaní z nich vychádzal. Zo zápisníc o pojednávaní súdu prvej inštancie zo 6. decembra 2017, 9. januára 2018 a 11. januára 2018 vyplýva, že súd prvej inštancie opätovne otvoril dokazovanie (zrušením uznesenia o skončení dokazovania z 25. októbra 2017), oboznámil strany so zrušujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, uložil žalobcovi, aby sa písomne vyjadril k príjmom v roku 1998 v spoločnosti Autoplast s.r.o., a či disponoval v tomto roku živnostenským oprávnením, následne strany oboznámil s písomným stanoviskom žalobcu z 11. decembra 2017 (č. l. 857 - 859 spisu), toto doručil žalovanej, zadovážil si otázkami staviská strán k veci a pred vyhlásením rozsudku vyhlásil dokazovanie za skončené (vid' č. l. 853 až 865 spisu). Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov (§ 187 ods. 1 CSP)

Podľa § 187 ods. 2 CSP výpočet dôkazných prostriedkov je demonštratívny. Dôkazným prostriedkom je všetko to, čím možno preukázať alebo vyvrátiť opodstatnenosť uplatneného nároku. Teda aj obsah

listín (písomných vyjadrení a stanovísk sporových strán na žiadosť súdu ohľadom predloženia dôkazov, alebo potvrdenia, resp. vyvrátenia skutočnosti súvisiacich s dokazovaním). Z uvedeného vyplýva, že dovolateľ nepreukázal opodstatnenosť svojich tvrdení o nerešpektovaní záväzných právnych názorov vyslovených odvolacím súdom a o nevykonaní dokazovania súdom prvej inštancie, preto v tejto súvislosti nemohlo rozhodnutím súdu (prvej inštancie ani odvolacieho) dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty v zmysle predvídateľnosti rozhodovania, ani k porušeniu procesných práv, tak ako to uvádzal dovolateľ.

17. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

18. Dovolací súd sa ďalej zaoberal s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

18.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

18.2. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18.3. V zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

18.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mohol dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétného stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017; podobne tiež napr. 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

18.5. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi odvolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

18.6. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu. Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi

ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

18.7. Zhrnúť vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenu odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

18.8. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že najvyšší súd môže pri posúdení prípustnosti dovolania zohľadňovať aj tie svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (k tomu pozri I. ÚS 51/2020).

18.9. Dovolateľ pri vymedzení dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa nestotožnil so skutkovými závermi ohľadom neexistencie dôkazov spôsobilých preukázať existenciu príčinnej súvislosti. Dovolateľ naopak vychádzajúc z ním predložených listinných dôkazov (najmä z rozhodnutí sociálnej poisťovne) mal za preukázané skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru preukazujú existenciu príčinnej súvislosti. Zmenou skutkových okolností (vyhodnotenia dôkazov žalobcom) sa dovolateľovi nepodarilo spochybniť správnosť právneho posúdenia veci. Taktiež je zrejmé, že dovolateľ v dovolaní nevymedzil v čom vidí odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nepoukázal na žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého by sa sudy nižších inštancií v tejto veci odklonili a ani dovolací súd také rozhodnutia vo svojej rozhodovacej činnosti neidentifikoval. Žalobca tak náležite nevymedzil dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 CSP. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj aj rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/6/2017).

19. Pokiaľ dovolateľ v kontexte § 421 ods. 1 písm. a) CSP súdom vyčíta, že nesprávne právne posúdili otázku príčinnej súvislosti medzi jeho trestným stíhaním a invaliditou, ktorá mala mať dopad na vznik škody v podobe straty na zárobku. K tomu sudy v podstate uviedli, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť. Otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou, vymedzenie medzi akou ujmom a akou skutočnosťou má byť príčinná súvislosť, predstavuje právne posúdenie (5Cdo/126/2009, 2Cdo/195/2019, 8Cdo/110/2019). Skutkové otázky príčinnej súvislosti nie sú spôsobilými pre uplatnenie dovolacích dôvodov v zmysle § 421 CSP.

19.1. Pokiaľ však dovolateľova argumentácia o nesprávnom hodnotení dôkazov súdmi v tomto spore nebola preukázaná ako dôvodná (viď bod 14. a násl. vyššie), nemohol byť preto dôvodný ani dovolateľov súvisiaci a nadväzujúci záver o preukázaní príčinnej súvislosti, potom v danom prípade nebola dôvodne spochybnená ani otázka správneho právneho posúdenia súdmi (§ 421 CSP) ohľadom absencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou/ušlým ziskom, pre chýbajúcu priamosť príčiny k následku (poznámka dovolacieho súdu). Záver o priamosti príčinnej súvislosti nebol v dovolaní výslovne napadnutý. Sudy pri rozhodovaní vo všeobecnosti vychádzajú z toho, že atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho (napr. 8Cdo/110/2018). Deficitu priamosti, tak ako ju v judikačnej činnosti vymedzujú sudy však dovolateľ pri vymedzení dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) a § 421 CSP v dovolaní nevenoval náležitú pozornosť. Pre ozrejmienie toho, čomu sa mal dovolateľ v dovolaní venovať možno ozrejmiť postup pri zisťovaní existencie príčinnosti tak, že po zistení škody je potrebné sa zamerať na to, či medzi skutočnosťami, ktoré prichádzajú do úvahy ako príčiny vzniku škody a škode predchádzajú je protiprávny úkon, príp. určitým spôsobom kvalifikovaná škodná udalosť, alebo také skutočnosti, s ktorými sa podľa zákona spája zodpovednosť. Pri kladnom závere sa zisťuje, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, či táto skutočnosť skutočne a bezprostredne (priamo) vznik škody spôsobila, či by škodlivý následok nebol nastal aj bez tejto skutočnosti (príčiny). Za pozornosť stojí, že ak išlo o priamosť príčinnej súvislosti ušlého zisku, to si vyžaduje oproti škode odlišný zreteľ (5Cdo/195/2015, 4Obdo/53/2020 - Ušlý zisk je stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, no len za predpokladu, že pravdepodobnosť

dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti toho-ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote.). Spochybnením je predovšetkým taká odborná argumentácia, ktorá eliminuje rozhodný záver na ktorom stojí dovolaním napadnuté rozhodnutie. V naznačenom smere k spochybneniu nedostatku právne relevantnej kauzality (absencie atribútu priamosti) medzi invaliditou žalobcu a jeho psychickým stavom dovolateľom dovolaním nedošlo. Súdom žalobca neposkytol také argumenty, ktoré by ich presvedčili, že psychický stav z obdobia trestného stíhania po niekoľkých rokoch bol skutočnou a bezprostrednou (priamou i jedinou) príčinou vzniku ortopedických ochorení vedúcich k invalidite. Súdby mohli mať dôvodné pochybnosti, že ortopedické ochorenia mohli byť dôsledkom inej kauzality (napr. dedičnej predispozície, veku človeka, reakcie organizmu na ortopedické choroby). K preukázaniu príčiny medzi psychickým a fyzickým stavom (ortopedickým ochorením, artrózou kĺbu, ochorením chrbta) práve v dôsledku trestného stíhania a stratou na zárobku po prepustení z väzby podľa súdov nedošlo. Pokiaľ sa dovolateľ i v dovolaní opieral len o všeobecnú konštatáciu o existencii príčinnej súvislosti a jej preukázaní z dôkazov, ktoré súdy po stránke skutkovej a následne i právnej vyhodnotili inak ako dovolateľ, nie je taká argumentácia dovolateľa spôsobilá účinne vymedziť a ozrejmiť dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) ani v zmysle § 421 CSP, lebo odlišnosťou skutkových záverov nemožno opodstatnene uplatniť dovolací dôvod ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci. Iný skutkový stav spravidla vedie aj k inému právnemu posúdeniu veci. A napokon nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým prípadne mienil uplatniť dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP, odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP, ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

22. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.